# GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĚ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 79. *Sâmbătă, 11 (23) Aprilie.* 1887.


## Brașovŭ, 10 Aprilie 1887.

Ne-amŭ totŭ bătutŭ capulŭ sě putemŭ gâcì, că óre cu ce feliu de promisiunĭ se vorŭ apropia de rêndulŭ acesta agenții guvernului unguerescŭ de alegătorii românĭ din Brașovŭ, spre a-i înșela érășĭ sě voteze la viitórele alegerĭ dietale pentru candidații ce se vorŭ recomanda dela Peșta, dér cu tótă ostenéla ce ne-amŭ datŭ n'amŭ ajunsŭ la nicĭ unŭ resultatŭ.

Și 'ntr'adevĕrŭ, la 1878 totŭ mai era câte ceva, ce puté servì ca temeiu promisiunilorŭ înșelătóre, de pildă mai era de câștigatŭ procesulŭ pentru biserica din cetate.

Dér acum?

Acum după ce acestŭ procesŭ l'au perdutŭ Românii din cetate în amêndouĕ instanțele, ér fondurile bisericei se administréză mai departe în tótă liniștea de către d-lŭ fișpanŭ cu concursulŭ d-lui Langer Thomas, ḑeu nu putemŭ sci ce ar mai fi de câștigatŭ. Căcĭ dóră agenții stăpânirei nu vorŭ fi mâncatŭ bureți veninoșĭ ca sĕ le promită Românilorŭ brașovenĭ că d-lŭ Tisza le va da unŭ voivodŭ séu fiă măcarŭ și unŭ fișpanŭ din sînulŭ lorŭ, orĭ că le va da o subvențiune anuală ca sĕ-șĭ facă o scólă de industriă românéscă și sĕ-șĭ pótă clădi o biserică românéscă în cetate! De unde le-arŭ și puté da, când visteria statului e gólă și abia a mai pututŭ împrumuta guvernulŭ cele 60,000 de florinĭ, carĭ se ḑice că ar fi destinate spre a scóte în Brașovŭ pe candidații sĕĭ la deputațiă.

Nu mai este prin urmare nimicŭ de câștigatŭ și fiindŭ așa agenții stăpânirei s'au uitatŭ împrejurŭ și au datŭ cu ochii de altă proprietate românéscă. Ei 'șĭ-au ḑisŭ: décă nu mai avemŭ ce sĕ le promitemŭ alegĕtorilorŭ românĭ, atuncĭ sĕ'ntórcemŭ fóia și în locŭ de promisiunĭ sĕ le venimŭ cu amenințărĭ că potŭ perde și ceea ce mai au, punêndu-le totodată în vedere că lucrândŭ în favórea guvernului, vorŭ depărta mânia distrugĕtóre a acestuia, care s'ar puté descărca în fiăcare momentŭ asupra capului lorŭ.

Lucrulŭ stă în adevĕrŭ așa. In timpulŭ din urmă se șoptesce din ureche 'n ureche, la semnalulŭ datŭ de agențĭ, că scólele române din Brașovŭ arŭ fi amenințate și că bine sĕ bage de sémă Românii ce facŭ și cum lucréză, căcĭ asupra gimnasiului planéză duhulŭ necuratŭ alŭ celorŭ carĭ arŭ voi, ca acéstă scólă sĕ nu mai esiste ca scólă românéscă.

Manevra acésta alectorală e minunatŭ alcătuită, căcĭ bine sciu agenții stăpânirii, că Românilorŭ din Brașovŭ li suntŭ scumpe scólele ca și ochii din capŭ.

Așadér e vorba de a se practica la alegerile viitóre metoda contelui Andrassy: „într'o mână ovĕsulŭ — adecă cele 60 mii din poveste —și într'alta biciulŭ,“ numai câtŭ au uitatŭ cei ce vorŭ sĕ se folosécă de acestŭ mijlocŭ că aicĭ în Brașovŭ au de a face cu ómenĭ, carĭ ținŭ la demnitatea lorŭ de cetățenĭ și Românĭ, ér nu cu animale de sportŭ.

Românii din Brașovŭ ținŭ multŭ la scólele lorŭ, pentru că le-au ridicatŭ prin multă muncă și sudóre; ei veghiază cu mare îngrijire asupra lorŭ, vrêndŭ a le feri de orĭce neajunsurĭ, și grațiă îngrijirei ce le-o dau, aceste scóle înflorescŭ și se desvóltă mereu spre binele fiilorŭ noștri și alŭ patriei.

Românii brașovenĭ au adusŭ în trecutŭ și suntŭ gata a aduce și în viitorŭ cele mai marĭ jertfe pentru susținerea acestorŭ institute de cultură. Dér Românii brașoveni vorŭ sĕ'șĭ conserve și sĕ 'șĭ desvólte scólele lorŭ ca scóle românescĭ, carĭ sĕ servéscă și în viitorŭ culturei poporului românescŭ, și sciu fórte bine că, pentru ca sĕ pótă prospera scólele lorŭ, trebue sĕ aibă și Românulŭ libertate în acéstă pătriă, trebue sĕ fia și elŭ respectatŭ ca cetățénŭ egalŭ îndreptățitŭ și de aceea Românii brașovenĭ, suntemŭ convinșĭ, nu vorŭ întra în cursa ce li se pune, nu se vorŭ lăsa sĕ'i scótă din mințĭ agenții stăpânirei prin amenințările lorŭ secrete.

Ce au a face alegerile cu scólele românescĭ? Nu cumva o sĕ ajungemŭ sĕ ni se ḑică și gugumănia, sĕ nu mai luămŭ parte nicĭ la conferințe electorale ca sĕ nu ni se închiḑă cutare orĭ cutare scólă? Unde amŭ ajunge, décă s'ar lua în considerațiă în sînulŭ nostru asemenĭ amenințărĭ ticălóse?

Décă alegĕtorii românĭ din Brașovŭ arŭ da ascultare amenințărilor și s'arŭ face luntre și punte pentru candidații ungurĭ, atuncĭ cum credŭ ei că s'ar ușura și întări posițiunea scólelorŭ românescĭ? Nu li s'ar ḑice atuncĭ, totŭ din partea stăpânirei: décă suntemŭ solidarĭ și mergemŭ mână în mână, haide sĕ avemŭ și scóle comune; cu atâtŭ mai bine vĕḑuțĭ vorŭ fi la Peșta copii voștri, décă vorŭ învĕța tóte ungaresce!

Sĕ ne facemŭ dér datoria și față cu scóla și față cu națiunea nóstră și față cu patria. Sĕ ne ferimŭ d'a devenì unélta intereselorŭ străine, și décă vre-unii dintre ai noștri, pușĭ la cale de agenții stăpânirei, s'ar apropia de noi cu insinuărĭ și amenințărĭ nerușinate, ca cele amintite, sĕ le ḑicemŭ: cu păcătoșiile vóstre ne-ațĭ mâncatŭ biserica, voițĭ acum sĕ ne mâncațĭ și școlele?

---

### Convocare,

*la conferința electorala a partidei naționale române din Ungaria și Transilvania.*

Conformŭ îndatoririi luate asupră'șĭ prin cerculariulŭ sĕu alŭ cincilea din 7 Martie n. alŭ anului c.: subscrisulŭ comitetŭ alesŭ în ședința conferinței electorale din 3 Iuniu 1884 convócă prin acésta o nouă conferință electorală pe ḑiua de 7 Maiu (25 Aprilie st. v.) la Sibiiu.

Convinsŭ pe deplinŭ despre imperiósa necesitate de a se pune din nou în discusiune seriósă și calmă ținuta ulterióră a partidei nóstre față cu alegerile dietale destinate a se face pe unŭ periodŭ de cincĭ anĭ, comitetulŭ presupune, că celŭ puținŭ în cele 84 cercurĭ electoralĭ, carĭ au fostŭ representate prin delegații lorŭ în conferința din Iuniu 1884, până acum s'au organisatŭ cluburile și că nu lipsesce altceva, decâtŭ că acelea sĕ-șĭ alégă bărbațĭ de încredere câte doi de fiăcare cercŭ electoralŭ, ca și în conferințele electorale anterióre.

Alesŭ póte fi în acéstă delegațiune orĭ care Românŭ chiar și décă nu locuesce pe teritoriulŭ cercului respectivŭ, sub condițiune însĕ, că sĕ fi fostŭ trecutŭ nesmintitŭ în listele electoralĭ autenticate și — în urmarea dispositiunilorŭ mai nouĕ — sĕ fiă provĕḑutŭ cu certificatŭ despre acelŭ dreptŭ alŭ sĕu, fără care nimenĭ nu mai este admisŭ a representa pe alegĕtorĭ.

In plenipotențele, carĭ se dau delegațilorŭ de către clubur, numele și connumele, posițiunea socială și domiciliulŭ sĕ fiă scrise câtŭ se póte mai esactŭ.

Dorința de a se alege numai delegațĭ de aceia, carĭ voiescŭ și potŭ participa la conferență, se înțelege de sine.

In fine comitetele clubrilorŭ suntŭ rugate a încunosciința pe subscrisulŭ comitetŭ centralŭ de urgență despre resultatulŭ alegerei delegațilorŭ prin adresa către presidiulŭ comitetului centralŭ electoralŭ în Sibiiu strada Urezului (Reispergasse) Nr. 25.

Sibiiu, 17/5 Aprilie 1887.

**Comitetulŭ central electoralŭ alŭ partidei naționale române din Ungaria și Transilvania.**

---

### Din afară.

Din Dobrogea se scriu „Luptei“ din Bucurescĭ urmĕtórele: De mai multe ḑile vinŭ în Dobrogea prin Renĭ cete întregĭ de așa ḑișĭ refugiațĭ bulgarĭ, între carĭ însĕ se găsescŭ o mare parte de Rușĭ. Ei trăgeau la mănăstirile ruse de maicĭ și călugărĭ ce suntŭ în Dobrogea, și acì se înarmau și se pregăteau pentru o invasiă în Bulgaria. Reușindŭ a vorbi cu unii din așa ḑise căpeteniele acestorŭ bande, am putută afla, că ordinulŭ de a trece prin Dobrogea în Bulgaria l'au primitŭ din Odesa, unde actualmente se găsesce cea mai mare parte din refugiații bulgarĭ. Se ḑice că din acéstă causă d. Hitrovo, ministrulŭ rusescŭ din capitală, în locŭ sĕ se ducă directŭ la Petersburgŭ, s'a opritŭ la Odesa, unde a datŭ ordinile respective. Alaltăerĭ, trei din aceste bande, de câte o sută ómenĭ aprópe fiă-care, au încercatŭ sĕ trécă în Bulgaria pe la frontiera din dreptulŭ orașului Dobricĭ, din districtulŭ Varna. Sentinelele bulgare, prinḑêndŭ de veste s'au întăritŭ și cu salve de focurĭ au încercatŭ sĕ respingă bandele care la rêndulŭ lorŭ au începutŭ asemenea sĕ tragă focurĭ. Lupta a duratŭ aprópe o oră. Suntŭ mulțĭ rănițĭ din bande; trei patru au fostŭ luațĭ prisonierĭ, ér restulŭ ne putêndŭ învinge resistența soldațilorŭ bulgarĭ s'au reîntorsŭ în Dobrogea. Se crede că nouĕ forțe sosindu-le din Renĭ, vorŭ mai încerca o nouă invasiă.

Fóia francesă „Paris“ publică sub titlulŭ „Sĕ veghiămŭ!“ unŭ articulŭ, în care se ḑice, că órecine a adresatŭ numitei foi o depeșe de cuprinsulŭ, că în Germania se facŭ vii mișcărĭ de trupe; acéstă depeșe însĕ a fostŭ oprită. Aceléșĭ comunicărĭ sĕ se fi trimisŭ și către autoritățile francese. S'ar păré așadéră, că Germania voesce sĕ năvălécă asupra Franciei.

---

## SCIRILE ḐILEI.

*Resultatele asentărei* în monarhia nóstră suntŭ pe anŭ ce trece totŭ mai rele. După cum comunică anuarulŭ militarŭ statisticŭ, în 1885 din 866,696 tinerĭ ai celorŭ trei prime classe de etate chemațĭ la asentare, s'au găsitŭ destoinicĭ numai 110,591, pe când în 1884 s'au găsitŭ 120,047, în 1883 s'au găsitŭ 143,480. Cum vedemŭ, lucrulŭ merge totŭ mai rĕu. Singurĭ Boemii nu participă la acéstă scădere a destoiniciei corporale. Respingerea dela asentare, orĭ ștergerea din liste provine din starea nedesvoltată a corpului, orĭ din constituția slabă. Aceste defecte mergŭ crescêndŭ: în 1881 au fostŭ respinșĭ orĭ șterșĭ 462 dintr'o 1000, în 1882—478, în 1883—494, în 1884—525, în 1885—568. Sărăcia poporului, munca crescêndă din fabrice și rachiulŭ suntŭ causele care pricinuescŭ acéstă degenerare.

—x—

Cu tóte mĕsurile ce s'au luatŭ d'a se împedeca *emigrarea din Austro-Ungaria în America*, numĕrulŭ emigranțilorŭ sporesce totŭ mai multŭ. In timpŭ de 8 lunĭ espirate la 28 Februarie 1887 au emigratŭ 22,351 persóne, în aceeașĭ periodă a anului trecutŭ însĕ numai 12,188, prin urmare cu 10,172 mai mulțĭ în ultimele 8 lunĭ. Deórece timpulŭ emigrării începe abia acum și deórece, precum ḑice „Oesterr. Amerik. Ztg.“, organisarea glótelorŭ încă contribue, póte, la emigrare, se aștéptă sĕ sosécă în America unŭ însemnatŭ numĕrŭ de emigrantĭ. Cei mai mulțĭ dintre aceștia suntŭ meseriașĭ, agricultorĭ și ómenĭ, carĭ suntŭ gata a face orĭ-ce lucru greu. Cei mai mulțĭ meseriașĭ suntŭ din Boemia, cei mai mulțĭ agricultorĭ din Ungaria, cei mai mulțĭ ḑilerĭ însĕ din Austria. Comercianțĭ și persóne, carĭ n'au avutŭ în vechea lorŭ patriă nicĭ o ramură de câștigŭ, emigréză esclusivŭ din Viena și din Pesta.

—x—

Societatea sodalilorŭ românĭ din locŭ, amĕsuratŭ obiceiului sĕu de până acum, a arangiatŭ a doua ḑi de Pascĭ, 6 (18) Aprilie, o petrecere colegială cu jocŭ, premérsă de o producțiune de cantŭ și declamatorică. S'a jucatŭ totodată de membrii societățeí și o piesă teatrală. A asistatŭ publicŭ numĕrosŭ, care peste totŭ ḑicêndŭ a rĕmasŭ pe deplinŭ satisfăcutŭ. Programulŭ însĕ a tre-

buitŭ sĕ fiă schimbatŭ în unele puncte, din causă că musica militară de rêndulŭ acesta nu li s'a datŭ sodalilorŭ noştri, şi aşa a trebuitŭ sĕ fiă înlocuită cu musica nóstră (lăutarĭ), carĭ au mulţămitŭ deplinŭ publiculŭ cu »Hora Transilvaniei«, »Valurile Dunărei« şi alte cântece românescĭ. Corulŭ sodalilorŭ a cântatŭ pentru prima óră cu ocasiunea acésta „Intórcerea Rêndunelei«, poesiă de I. Neniţescu, compusă pe musică de d-nulŭ Iacobŭ Mureşianu. S'au mai cântatŭ de corŭ „Luntraşulŭ« de Schipek, şi „Iată ḑiua“, de W. Humpel. Esecutarea lorŭ a fostŭ mulţămitóre. D-lŭ V. Brăiliţă a declamatŭ satisfăcĕtorŭ poesia »Furnicele, albinele şi muscele« de Gr. Grandea. Cea mai mare plăcere însĕ au sciut'o procura publicului membrii societăţii prin joculŭ piesei teatrale: „**Crisa de banĭ**«, comediă într'unŭ actŭ, de G. D. Georgianŭ, deşi am fi doritŭ sĕ se alégă o piesă mai potrivită pentru publiculŭ nostru. D-lŭ N. Jugănaru în rolulŭ lui Petrache şi d. D. Oprescu în rolulŭ lui Iorgu, ca comersanţĭ, d-nulŭ C. Navrea ca Lencuţa soţia lui Iorgu şi d. I. Saftu ca Lucsiţa soţia lui Petrache, d-lŭ G. Filipŭ ca Năstase, amantulŭ Lucsiţei, în costumŭ de roşiorŭ, şi d. C. Georgescu ca Ghiţă, amantulŭ Lencuţei, în fine d-şóra Maria Jugănaru, în costumŭ naţionalŭ, ca Florica, fată în casă la Lencuţa, 'şĭ-au jucatŭ toţĭ rolurile neaşteptatŭ de bine şi publiculŭ li-a rĕsplătitŭ cu numeróse aplause. Peste totŭ producţiunea tinerilorŭ noştri sodalĭ ne îndreptăţesce la frumóse speranţe pentru viitorŭ şi nu putemŭ decâtŭ sĕ-i felicitămŭ pentru zelulŭ şi activitatea ce desvoltă. După producţiune a urmatŭ danţŭ, care a duratŭ până diminéţa.

—x—

In ḑiua de Pascĭ după călindarulŭ nou s'a datŭ în *Cluşiu* o representaţiune teatrală pentru copii, dér în favorulŭ Kulturegyletului, în casa industriaşului „neaoşŭ“ maghiarŭ Anton Schimcsig. Venitulŭ a fostŭ — 2 fl.— Nu mai sciu „patrioţii“ cum sĕ mai scótă banĭ pentru Kulturegylet.

—x—

*Guvernulŭ românŭ* a revocatŭ, după cum află „Rĕsboiulŭ“, mĕsura luată d'a opri aducerea lucrătorilorŭ din Bucovina pentru munca câmpului în Moldova. Se ḑice că prefecturile dela graniţă aŭ începutŭ sĕ libereze permisiunĭ de trecere celorŭ ce le cerŭ. Agricultorii erau ameninţaţĭ d'o pagubă colosală, căcĭ mii de pogóne arŭ fi rĕmasŭ nelucrate din causa lipsei de braţe.

—x—

Lunĭ în 6 Aprilie v., pe când locuitorulŭ din Scheiu Ioanŭ Vlaicu se afla la biserică cu familia, servitorulŭ sĕu Albert Andras i-a furatŭ 34 fl 60 cr. şi a dispărutŭ.

—x—

Mercurĭ diminéţa în 8 Aprilie v., la curăţirea latrinei din casa Nr. 413, s'a găsitŭ *cadavrulŭ unui copilŭ* de curêndŭ născutŭ, care fusese sugrumatŭ de mumă-sa şi aruncatŭ în latrină. Mama ucigaşe, servitórea Pallo Anna din Ciucŭ-Tuşnadŭ, se află în mânile justiţiei.

—x—

De curêndŭ au trecutŭ prin Dardanele spre Marea Neagră mai multe corăbii încărcate cu prafŭ de puşcă, una din ele cu destinaţiune pentru *România,* alte patru pentru *Odessa.*

—x—

D. *Halmagianu Ioanŭ,* locotenentŭ de infanteriă în reservă, din armata austro-ungară, s'a primitŭ în armata română, pe ḑiua de 1 Aprilie 1887, totŭ cu gradulŭ de locotenentŭ, la vacanţa ce este în regimentulŭ 7 dorobanţĭ şi cu vechimea în acestŭ gradŭ dela 1 Noemvre 1885 până acum câtŭ a comptatŭ în reservă, scriu ḑiarele din Bucurescĭ. D. Halmageanu a servitŭ în regim. de inf. Nr. 2 din Braşovŭ.

—x—

In a treia şedinţă a *Congresului corpului didacticŭ* din România s'au discutatŭ următórele cestiunĭ: judecarea membrilorŭ corpului didacticŭ şi aprobarea cărţilorŭ didactice. La prima cestiune s'a făcutŭ următórea propunere, care a fostŭ admisă de congresŭ: 1) Nicĭ unŭ profesorŭ de orĭ-ce gradŭ, de ambele sexe, nu póte fi îndepărtatŭ, fără a fi mai ântêiu judecatŭ. 2) Juriulŭ sĕ fiă compusŭ din semenii de gradulŭ imediatŭ superiorŭ eşiţĭ la sorţĭ. 3) Sĕ se stabilésca anume penalităţile pentru delictele comise de vre-unŭ membru.

—x—

Mercurĭ 8 (20) Aprilie, a doua aniversare a morţii lui *C. A. Rosetti,* s'a făcutŭ o procesiune la mormêntulŭ lui. Cortegiulŭ a pornitŭ dela redacţia »Românului«. In faţa casei din strada Clemenţei, unde s'a născutŭ Rosetti, d. N. Fleva a ţinutŭ unŭ discursŭ. De aci cortegiulŭ s'a dusŭ la cimitirulŭ Şerbanŭ-Vodă. La procesiune a luatŭ parte multă lume. Cu acéstă ocasiune »Românul« de Mercurĭ a apărutŭ cu douĕ fotografii ale rĕposatului. Una înfăţişéză pe C. A. Rosetti în vêrstă de 20 anĭ ca oficerŭ de cavaleriă, ér cealaltă înfăţişéză pe Rosetti în timpurĭ din urmă. Intregŭ cuprinsulŭ ḑiarului privesce pe Rosetti: scrisorĭ, discursurĭ, articulĭ de ḑiarŭ eşite din péna şi gura lui, amĕrunte despre fapte şi acte de ale lui etc.

—x—

Mai multe eleve şi mai mulţĭ elevĭ ai scólei de pictură din *Iaşĭ,* au constituitŭ, ḑice „Noua Revistă“, unŭ comitetŭ cu laudabilulŭ scopŭ de a aduna unŭ fondŭ cu care sĕ se înlesnéscă mijlócele de traiu distinsului poetŭ şi publicistŭ *Mihailŭ Eminescu.* Pentru acestŭ scopŭ s'au şi împărţitŭ deja mai multe liste de subscripţiune, şi nu ne îndoimŭ că admiratorii lui Eminescu, alŭ cărora numĕrŭ e fórte considerabilŭ, se vorŭ grăbi a'şĭ înscrie numele pe aceste liste şi a oferi în acelaşĭ timpŭ obolulŭ lorŭ. Comitetulŭ se compune din d-şórele Elena Varlam, Louise Veitzecker, Maria Mihăilescu, Cornelia S. Emilianŭ şi din d-nii Grigorie Scorpanŭ, Ioanŭ Ciucă şi Ştefanŭ Thoma.

—x—

După studiile făcute, ḑice »România Liberă“, *învĕţătorii ruralĭ din România* se grupéză ast-felŭ: 1289 absolvenţĭ normaliştĭ; 432 absolvenţĭ de seminarŭ cu 4 clase; 142 absolvenţĭ de clasele primare; 127 cu câteva clase normale; 89 absolvenţĭ de gimnasiu; 75 cu mai multŭ de 4 clase seminariale; 63 cu câteva clase gimnasiale; 38 cu câteva clase seminariale; 33 cu mai multŭ de 4 clase liceale; 24 n'au presintatŭ certificatele. Invĕţătórele se grupéză astfelŭ: 135 cu şcólă primară; 91 cu câteva clase secundare; 85 absolvente de şcóle centrale; 51 absolvente ale Asilului Elena-Dómna; 28 absolvente de şcóle profesionale; 7 cu câteva clase centrale; 4 n'au presintatŭ certificatele.

---

## Cătră alegĕtorii românĭ din comit. Timişiu.

Onoraţĭ concetăţenĭ alegĕtorĭ!

Apropiându-se finea sesiunii actuale dietale, se apropiă d'odată şi timpulŭ proximelorŭ alegerĭ de deputaţĭ dietalĭ. Amŭ vĕḑutŭ, că miscamintele electorale deja s'au începutŭ în ţéra întrégă, deja tóte partidele politice din ţéră au începutŭ cu pregătirile lorŭ, s'au întrunitŭ în conferinţe şi s'au consultatŭ. Nu se póte decĭ, ca noi, alegĕtorii românĭ din acestŭ comitatŭ, sĕ rĕmânemŭ îndĕrĕptulŭ compatrioţilorŭ noştri. Din contră: chiar décă alegĕtorii de alte naţionalităţĭ nu s'ar fi pregătitŭ, ar tăcé şi rĕmânê în nepăsare — nouĕ nu ne este permisŭ a face una ca asta, pentru că ale nóstre durerĭ suntŭ mai numeróse ca ale altora. Pe noi nu ne atingŭ numai nĕcasurile comune: politice, financiare şi administrative ale ţĕrii, ci încă şi cele naţionale speciale!

Onoraţĭ alegĕtorĭ!

Trei anĭ au trecutŭ aprópe dela ultimele alegerĭ de deputaţĭ dietalĭ, nu amŭ pututŭ uita cu desĕvêrşire auspiciile şi promisiunile sub carĭ s'au făcutŭ acele alegerĭ şi sub carĭ amŭ votatŭ noi atuncĭ; decĭ astăḑĭ sĕ ne aducemŭ aminte de acelea şi sĕ le comparămŭ cu resultatele şi productele sesiunii actuale dietale. Cu câtŭ mai esactă ne va fi judecata, cu cât mai drepţĭ vomŭ fi în judecata nóstră, cu atâtŭ mai aspră va trebui sĕ ne fiă sentinţa. Pe cine voimŭ a condamna? A condamna nu voimŭ pe nimenĭ, dér voimŭ sĕ ne orientămŭ pentru acţiunea şi ţinuta nóstră în viitorŭ, şi acésta n'o putemŭ face decâtŭ pe basa esperinţelorŭ din trecutŭ, privindŭ, câtŭ se póte mai adêncŭ, în viitorŭ. Viitorulŭ însĕ ni se pare fórte îngrijitorŭ atâtŭ pentru patria întrégă, a cărei fii suntemŭ şi noi, câtŭ şi pentru comitatulŭ nostru, a cărui sarcinĭ speciale alegĕtorii şi concetăţenii românĭ le pórtă în parte mai însemnată.

Interesele speciale naţionale ale poporaţiunei române din comitatŭ forméză unŭ deosebitŭ momentŭ alŭ ingrijirilorŭ nóstre. Pe acestŭ terenŭ nu ni se ivesce unŭ viitorŭ mai puţinŭ îngrijitorŭ, căcĭ trebile din ḑi în ḑi, din anŭ în anŭ, îşĭ iau o pornire totŭ mai neîndestulitóre şi îngrijitóre pentru noi. Credemŭ decĭ că poporaţiunea română întrégă, confraţii alegĕtorĭ românĭ toţĭ, câţĭ se află în acestŭ comitatŭ, adecă alŭ „Timişului«, consimţescŭ pe deplinŭ cu noi, subscrişii, ca sĕ ne întrunimŭ într'o conferinţă electorală în scopulŭ: d'a ne înţelege, d'a consulta şi d'a lua posiţia faţă de alegerile viitóre dietale. Sperândŭ că acésta întreprindere a nóstră va întêmpina consêmţĕmêntulŭ generalŭ alŭ alegĕtorilorŭ românĭ din acestŭ comitatŭ, ne luămŭ voiă a convoca: *O conferinţă generală de alegĕtorĭ românĭ, carĭ aderéză la programa naţională, din comitatulŭ întregŭ alŭ Timişiului.*

Loculŭ întrunirei conferinţei este oraşulŭ Timişóra în sala hotelului „Principele de Corónă Rudolfŭ“, ér ḑiua întrunirei este: *Marţĭ în 21 Aprilie st, v. (3 Maiu st. n.)* a anului cur. óra 10 înainte de améḑĭ. Obiectele de pertractare vorŭ fi: 1. Salutarea şi constituirea conferinţei. 2. Propunerĭ cu privire la ţinuta alegĕtorilorŭ la alegerile procsime dietale. 3. Propunerĭ cu privire la instituirea unui comitetŭ centralŭ electoralŭ, pentru întregulŭ comitatŭ. 4. Propunerĭ cu privire la alegerile de delegaţĭ la conferinţa electorală ce se va convoca eventualŭ de comitetulŭ centralŭ din Sibiiu. 5. Propunerĭ diverse, referitóre la alegerile viitóre. 6. Incheierea conferinţei.

Vĕ invitămŭ respectuosŭ, fraţilorŭ alegĕtorĭ, ca la acéstă conferinţă sĕ luaţĭ parte câtŭ se póte mai mare. Nu cruţaţĭ ostenelele călĕtoriei, nu vĕ lăsaţĭ a fi seduşĭ, intimidaţĭ de unii şi de alţii, ba de nime, căcĭ nime n'are dreptulŭ şi puterea d'a vĕ opri séu abate dela propria-vĕ voinţă. Veniţĭ confraţĭ alegĕtorĭ, căcĭ nu vĕ chiămămŭ la vre unŭ rĕu, nicĭ la lucru ilegalŭ, ci ca sĕ gustămŭ cu toţii din libertatea electorală prea, câtŭ atâta, nĭ o dă legea, şi alţii nĭ-o conturbă Veniţĭ cu toţii, ca prin activitate curată, leală şi constituţională sĕ ne manifestămŭ părerile şi dorinţele. La revedere!

Timişóra, în sĕptĕmâna Patimilorŭ 1887.

Mel. Dreghicĭ protopopulŭ Timişorii, Ales. Ioanoviciu protopopulŭ Jebeliului, Paulŭ Miulescu protopopulŭ

---

## FOILETONŬ.

### Chiulturĭ séu hore de jocŭ de pe lângă Oltŭ.

culese de I. Georgescu.

Badeo mumă-ta cea bună,
Mĭ-a ḑisŭ mie, că-sŭ nebună;
Eu cu nebunia mea
Nu întru în cas' la ea,
C'acum într'o diminéţă,
Am auḑit'o d'acasă,
Cum a datŭ cu pumnu'n mésă,
Sĕ'i ducĭ o noră frumósă;
Una cu cosiţa négră,
Sĕ-i fiă mume-ti dragă,
Alŭ meu pĕrŭ'i gălbiorŭ,
Nu potŭ fi mume-ti norŭ.

***

Morĭ mândro sĕ morŭ şi eu,
Sĕ fimŭ într'unŭ copârşeu,
Sĕ ne'ngrope 'ntr'unŭ morméntŭ,
Sĕ ne trécă de urîtŭ.
Sĕ ne'ngrópe'n délŭ la cruce,
C'acolo'i dragostea dulce.

***

Num'odat'am fostŭ la nuntă,
Ş'am vin'tŭ cu cretinţa ruptă;
Num'odat'am fostŭ la jocŭ,
Ş'am vin'tŭ fără de cojocŭ.

***

Lungu'i drumulŭ Cluşiului,
Dér mai lungŭ alŭ dorului,
Drumulŭ Cluşiului se gată,
Alŭ dorului niciodată.

***

Mĕi bădiţă dela Deva,
Trimete'mĭ şi mie ceva.
Trimete'mĭ unŭ zlotişorŭ,
Sĕ botezŭ unŭ finişorŭ;
Sĕ i punŭ numele Ioanŭ,
Când îmĭ va fi dorŭ de tine,
Sĕ-mĭ strigŭ finuţulŭ pe nume.

***

Trimisu mĭ-a bădiţa,
De trei orĭ pân'acuma,
Sĕ-i grijescŭ pălăria
Şi sĕ-mĭ portŭ omenia.
Eu îndĕrĕtŭ i-am trimesŭ
P'unŭ firŭ verde de ovĕsŭ:
Pălăria n'am grijitŭ
De tinĭ bade m'am lipsitŭ.

***

Nevăstuţă tinerea,
Măritat'acum de-abia,
De ţĭ-e bărbatulŭ urîtŭ,
Scóte mi-lŭ Vinerea'n têrgŭ,
Şi strigă în gura mare,
C'ai unŭ bărbatŭ de vênḑare,
Şi la preţŭ nu-i aşa mare,
Num'unŭ zlotŭ şi trei parale,
Şi timpŭ lungŭ sĕ-lŭ porţĭ pe cale.
Şi din preţŭ vei mai lăsa,
Numai de l'ai putea da.

***

Vinŭ bărbaţii din Aradŭ,
Nevestele zacŭ în patŭ:
— Scólă mândro, hai la sapă,
— Ba eu nu, că'sŭ rĕu beteagă.
— Scólă mândro, hai la vinŭ!
— Stăi bărbate, sĕ mĕ schimbŭ
C'acolo la făgădĕu
Este unŭ tênĕrŭ şĭ-unŭ birĕu.

***

Ciobănaşŭ la oi am fostŭ,
Oile nu mĕ cunoscŭ.
Ciobănaşŭ la oi m'aşĭ duce,
Oile nu le sciu mulge.
Place-mĭ véra caşulŭ móle,
Dér la oi sĕ nu mĕ scóle.
Place'mĭ caşulŭ de ciubărŭ,
Dér la oi mĕ ducŭ de pĕrŭ.

***

Bade dorulŭ meu şĭ-alŭ tĕu,
Face podŭ peste părău.
Sĕ trécă totŭ doi cu doi
Şi noi badeo amêndoi.
Sĕ trécă totŭ trei cu trei,
Şi noi ca nisce copii.

***

Iacă badea trece valea,
Şi urîta-i ţine calea.
Trecĭ badeo nu te'ndoi,
Cu urîta nu vorbi.

***

Mândro dragostile nóstre,
Multŭ au fostŭ bune şi próste,
Pe deasupra cu durere,
La inimă cu plăcere.
Pe deasupra cu urîtŭ,
La inimă cu dorŭ multŭ.

***

Sci badeo cum te-ai juratŭ,
Când şedeai la noi pe patŭ,
Că n'ai altă mândră'n satŭ?
Iată, badeo, te-am aflatŭ:
Tu iubescĭ pe pitulatŭ,
Şi cu vorba te-am ajunsŭ,
Că inbescĭ pe subtŭ ascunsŭ
De-aşĭ fi sciutŭ c'acuma,
Pe min' nu puneai mâna.

***

Badeo dorulŭ dela tine,
Peste multe délurĭ vine,
Şi nu-lŭ póte opri nime.
Nicĭ crâşmarulŭ cu crâşma,
Nicĭ poştarulŭ cu poşta;
Numai eu cu inima.

Ciacovei, Voicu Hamsea protopopulŭ Lipovei, Pavelŭ Rotariu advocatŭ, Em. Ungurianu advocatŭ, în Timişóra; V. Popŭ adv. în Ciacova, G Lazaru adv. în Vinga, V. Papp adv. în Aradulŭ nou, Vlad. Spatariu adv, în Verşeţŭ, Ioanŭ M. Roşiu adv. în Biserica-Albă, I. V. Barcianu col. prim la »Luminatoriulŭ“.

*Preoţĭ:* Ales. Cratiunescu în S. Chinezŭ, I. Damsea, Ios. Grădinariu în Seceanĭ, I. Istinŭ in Jadanĭ, Atanasiu Paulisianŭ în Muranĭ; Lucianŭ Şepeţanŭ în Chiseteu, S. Popovicĭ în Voivodinţĭ, Lazarŭ Pascu în Medveşiu, Aur. Popoviciu în Chişioda, Georgiu Piglea în Izvini. Simeonŭ Sciopu în Costeiu, P. Iancu în Obadŭ, Atan. Mercea in Parţa, T. Pelle în Bencecŭlŭ românŭ, Ioanŭ Hadanŭ în Lalasinţĭ.

*Invĕţătorĭ:* Ioanŭ Doboşianu în Siagŭ, Ioachimŭ Boncea în Ghiroda, Sim. Moldovanŭ în Chişoda, Teodorŭ Popa în Chelmacŭ, Vas. Vaianţu în Utfini, At. Tuducescu în Lipova, B. Miu şi N. Craiovanŭ în Girocŭ, Dim. Dimitrescu în Firitézŭ, Georg. Puticĭ în Fenlacŭ, Damasch. Gherga în Belinti, Eut. Milosav în Ianova, Stef. Mihajlovicĭ în Lalasinţĭ, Nicolae Mircea in Ciacova, Vasiliu Ciuta în Jebeliu.

*Comercianţĭ, proprietarĭ şi plugarĭ:* Davidŭ P. Simonŭ in Lipova, Nicol. Posta în Lipova, P. Fogarasi în Lalasinţĭ, Nicol. Rancu în Muranĭ, Alex. Chişodianu şi Martinŭ Gruescu în Ghiroda; Nicol. Raticŭ în Ianova, Iovanŭ Bojinŭ, Petru Putnicŭ şi Stoimir Sirbu din Vlaicoveti, Petru Augustinŭ in S. Chinezŭ, Iovanŭ Smolianŭ în Hodoni, Mat. Mateescu, Giga Murariu şi Danila Ceregutì în Ligedŭ, Ioanŭ Brebanŭ în Ghiladŭ, Dimitrie Gherda şi Nica Illinŭ în Cernegyház, Iosimŭ Fanu şi Ioanŭ Crestescu în Sirbova, Georgiu Magdi, Ioanŭ Bandu în Mehala etc. etc.

---

## Exportŭ de vite şi de spirtŭ din România.

„Bomba“ spune, că în cursulŭ sĕptĕmânei trecute a plecatŭ din portulŭ Brăila vaporulŭ numitŭ „Homer“ sub pavilionulŭ englesŭ încărcatŭ pe bordŭ cu 120 boi, 2 buhai şi 20 viţei. Exportarea s'a făcutŭ de casa comercială Domenico Petricioni pentru Italia. Vaporulŭ englesŭ „Wynnstay“ cu 125 boi. Exportarea s'a făcutŭ de casa comercială Cirio din Neapol totŭ pentru Italia.

Totŭ în cursulŭ sĕptĕmânei trecute s'a exportatŭ prin portulŭ Brăila cu vaporulŭ „Daphne“ alŭ comp. aust.-ung. „Lloyd“ următórea cantitate de spirtŭ pentru Triestŭ, de către urmatorii fabricanţĭ: L. Predingerŭ barile 73, în cantitate de litri 51,324; F. Siborovski barile 20 în cantitate de litri 14,134; Dima Stefănescu barile 30 în cantitate de litri 21,526; şi C. Zappa barile 76, în cantitate de litri 53,737. Totalŭ barile 199, în cantitate de litri 140,737.

---

## Despre beţiă şi beţivĭ.

(Fine.)

Chiar unii din filosofĭ au cădutŭ victimă beţiei. Plato în legile sale admite beţia, dér numai sub condiţiunea, sĕ se alégă unŭ rege de beţiă, care sĕ rĕmână întotdéuna trézŭ.

In Roma, unde mai târdiu în perioda de demoralisare beţia ajunsese la ordinea dilei, le era femeilorŭ romane bĕutura strictŭ interdisă. După cum ne spune Plinius, a declaratŭ Romulus pe unŭ óre-care Egnatius Mecenius de nevinovatŭ, cu tóte că şĭ-a ucisŭ femeea, pentru că bea multŭ. Şi regele Faunus a bătutŭ pre soţia sa cu vergĭ atâtŭ de multŭ, până ce a muritŭ, din causă că beuse vinŭ, ceea ce era contra obiceiurilorŭ. Femeile romane trebuiau în fiăcare di sĕ sĕrute de mai multe orĭ pre bărbaţii, séu pre némurile lorŭ, pentru ca acestia sĕ se încredinţeze, orĭ de nu mirosă ele a vinŭ, şi aşa sĕ se fi născutŭ: »sărutatulŭ ambelorŭ sexurĭ« — Moise a opritŭ beutulŭ numai preoţilorŭ, carĭ erau învĕţătorii poporului şi carĭ trebuiau sĕ meargă cu esemplu bunŭ înaintea tuturora. — Christosŭ, care a alesŭ pentru sf. taină vinulŭ a voitŭ de sigurŭ sĕ arate prin acésta că vinulŭ trebue sĕ se bea numai la sf. taină şi chiar atuncea numai câte puţinŭ Mohamed a opritŭ tuturorŭ Moslemilorŭ a bé vinŭ. — Jidovii însĕ trebue în fiăcare anŭ odată — la serbarea Purimului — sĕ bea atâta, până nu mai cunoscŭ diferenţa între »blestematŭ sĕ fiă Haman« şi »binecuvêntatŭ sĕ fiă Mordehai«.

Inscripţia ce a pus'o Dante deasupra porţilorŭ Iadului: „Lasciate ogni speranza, voi ch'entrate« (Lăsaţĭ tótă speranţa, voi ce intraţĭ) nu se potrivesce nicăirĭ mai bine, decâtŭ deasupra cărciumelorŭ, în carĭ se îmbată într'o di mai mulţĭ, decâtŭ se înécă în mare într'unŭ anŭ. Tóte încercările, câte s'au făcutŭ, de a pune capĕtŭ beţiei, şi tóte esemplele înspăimântătóre statorite pentru a îndrepta pe beţivŭ, n'au avutŭ nicĭ unŭ succesŭ. Teologii, medicii şi iuriştii s'au apucatŭ de lucru, dĕr inzadarŭ, pentru că pântecele n'are urechĭ, ca sĕ pótă audi ce-i spunŭ mii de glasurĭ.

La Spartanĭ era datina — spre a puté feri pre cei tinerĭ de patima beţiei — că Heloţii îmbătaţĭ pe spesele statului se primblau pe strade. Cu tóte acestea e lucru constatatŭ, că astfelŭ de esemple n'au avutŭ nicĭodată urmărĭ bune, ci totdéuna au fostŭ imitate spre dauna poporaţiunei.

Basedov, unŭ spiritŭ din cele mai măreţe din ultima jumĕtate a secolului trecutŭ, unŭ reformatorŭ cunoscutŭ pe terenulŭ creşcerei şi instrucţiunei publice, venia în aceeaşĭ haină înaintea audĭtorilorŭ şi discipulilorŭ sĕi, în care se tăvălise cu o di înainte beatŭ pe strade, dorindŭ astfelŭ, ca auditorii sĕi sĕ se ferécă de acéstă patimă. Elŭ singurŭ însĕ nu se putea feri, ci făcea ca ciobotarulŭ, care fiindŭ încă treazŭ, vede pre unŭ beţivŭ într'unŭ şanţŭ şi se desparte de dênsulŭ dicêndŭ: „Ah! Dumінecă mĕ vorŭ vedé şi pe mine aşa!«

George Buchanan, unulŭ din cei mai renumiţĭ bărbaţĭ, şi celŭ mai mare poetŭ latinŭ din secolulŭ alŭ 16, era celŭ mai straşnicŭ beţivŭ. P. Garaffe ne spune, că din causa vinului a căpătatŭ idropică, şi că se dicea despre dênsulŭ, că elŭ nu pătimesce de „aqua intercute“, ci de „vino intercute“. Cu tóte că era aşa de bolnavŭ, elŭ bea totŭ atâtŭ de tare ca şi atuncea când era sănătosŭ. Medicii, carĭ îlŭ consultau din poronca regelui din Scoţia — elŭ fusese instructorulŭ regelui — i-au spusŭ, că décă nu se va lăsa de beţiă, nu va trăi mai multŭ decâtŭ 14 dile. După primirea scirei acesteia, i-a rugatŭ elŭ pre ei, ca sĕ ţină unŭ consiliu şi sĕ-i spue câtŭ va mai trăi, décă nu va bea, Medicii i-au rĕspunsŭ, că va trăi vr'o 5—6 anĭ de sigurŭ. Atuncĭ dise elŭ mâniosŭ: „Căraţi-vĕ de lângă mine pĕcătoşilorŭ cu ordinaţiunile vóstre cu totŭ! Sĕ sciţĭ, că mai bine vréu sĕ trăescŭ numai douĕ sĕptĕmânĭ, şi sĕ béu câtŭ îmĭ place, décâtŭ 6 anĭ fără sĕ béu:“ După aceea poruncesce sĕ-i aducă o bute mare de vinŭ şi sĕ i-o pue lângă patŭ, cu scopulŭ ca sĕ-i vadă fundulŭ încă înainte de ce va muri.. Elŭ şĭ-a ţinutŭ cuvêntulŭ; căcĭ îndată după ce a golitŭ butea a şi muritŭ, înjurândŭ şi blăstămândŭ pe toţĭ de lângă dênsulŭ.

Sultanulŭ Muradŭ IV. s'a învĕţatŭ a bé dela unŭ beţivŭ, pe care îlŭ alungase afară, şi care spre marea sa mirare ilŭ întrébă în beţiă, orĭ nu i-ar vinde Stambululŭ cu tronulŭ sĕu. Din acestea a conchisŭ Sultanulŭ, că unŭ omŭ beatŭ e mai fericitŭ, decâtŭ unŭ rege.

Shakespeare a dramatisatŭ în comedia: »Infrênarea îndĕrĕtnicilorŭ“ idea acésta forte bine. Inţelesulŭ comediei e următorulŭ: Unŭ lordŭ. care se întórce dela vênătóre, află înaintea unei cârciume pre unŭ cârpaciu mortŭ beatŭ, şi ca sĕ facă o şagă, poruncesce sĕ-lŭ ducă la sine acasă, sĕ-lŭ îmbrace în straele sale cele mai scumpe şi sĕ-lŭ pue în patulŭ sĕu celŭ mai frumosŭ. Când s'a treditŭ beţivulŭ la lordŭ acasă, îşĭ frecă numai ochii, şi nu puté înţelege cum de vine elŭ într'o odaiă şi într'unŭ patŭ atâtŭ de frumosŭ. De odată vinŭ câţĭ-va servitorĭ îmbrăcaţĭ în livree. Intrébă, ce poruncesce? şi-lŭ numesce: ilustritatea Vóstră. După multă trudă ie succede servitorilorŭ a-lŭ convinge, că elŭ e de nascere nobilŭ, că e lordŭ, şi că de mulţĭ anĭ a pătimitŭ de o bólă de creerĭ. Lui însĕ totŭ nu-i vine a crede. De abia când a intratŭ soţia lordului şi-lŭ întrébă, cum a durmitŭ, numindu-lŭ soţŭ. a începutŭ a crede că elŭ e într'adevĕrŭ lordŭ. Intr'aceea se gătesce masa. Elŭ se află acuma în elementulŭ sĕu. Se îmbată acum aşa de tare, încâtŭ lordulŭ poruncesce sĕ-lŭ ducă înapoi, cum şi de unde l'au adusŭ. Beţivulŭ se trezesce érăşĭ şi se bucură de visulŭ celŭ frumosŭ, ce l'a avutŭ.

Proverbulŭ: „lumea-i a beţivului“ e fórte adevĕratŭ. Beţivulŭ póte face ce vrea, fără ca sĕ fiă legatŭ de obiceiurile convenţionale usitate în societatea omenéscă; póte dice orĭ cărui ceea ce a gânditŭ când era încă treazŭ.

Dér precum póte spune beţivulŭ orĭ cărui adevĕrulŭ verde în ochĭ, totŭ aşa póte vedé orĭ şi care, ce inima, ce caracterŭ are beţivulŭ, căcĭ atuncĭ aruncă elŭ masca, pe care o pórtă îndecomunŭ. Tóte nenorocirile, ce le-au causatŭ vinulŭ şi berea în decursŭ de atâtea sute de anĭ, aparŭ în comparaţiă cu urmările cele grozave şi triste ale colosalei consumărĭ de rachiu, fórte micĭ. Spre nenorocire sĕ bea în patria nóstră mai multŭ decâtŭ s'ar cădea. Care s'a încurcatŭ odată în reţelele acesteia, e perdutŭ pentru totdéuna.

Urmările beţiei iau o dimensiune înspăimêntătóre. Spitalurile, casele de nebunĭ şi temniţele se împlu din ce în ce totŭ mai multŭ. Sĕrăcia se lăţesce într'unŭ modŭ strajnicŭ; crimele contra vieţei şi a averei aproapelui se comitŭ din di în di mai desŭ. Sĕrmanii copiiĭ beţivului! Şi ei decadŭ şi devinŭ cerşitorĭ, căcĭ au moştenitŭ patima acésta dela părinţii lorŭ. Darea pentru bĕuturĭ cresce din di în di mai multŭ decâtŭ orĭ ce dare. Tótă averea se duce la cârciumarŭ, până ce bietulŭ omŭ nu mai are nicĭ unde îşĭ pune capulŭ. Şi totŭ cresce şi se măresce bóla acésta. Uciderĭ şi sinuciderĭ suntŭ la ordinea dilei. Şi tóte acestea suntŭ urmările rachiului.

Când beţia a începutŭ a se lăţi totŭ mai multŭ, atuncĭ s'au formatŭ şi constituitŭ societăţĭ de cumpĕtare, şi apostolii acestora mergeau în larga lume cu sf. biblia în mână şi vorbiau şi arătau urmările rele ale beţiei. Dér nicĭ asta n'a ajutatŭ multŭ. Dóră ni-i cunoscută istoriora următóre.

Pre unŭ hamalŭ îlŭ înspirase unŭ oratorŭ, care vorbia contra beţiei, într'atâta, încâtŭ se decise şi elŭ a face parte din societatea bĕuturilorŭ de apă! Înainte de ce se apucă se subscrie, îlŭ întrebă elŭ pe oratorŭ, ce capĕtă pentru subscrierea sa? Respundêndu-i acela, că rĕsplata sa va fi consciinţa sa curată, numai celŭ vedĭ că aruncă condeiulŭ din mână strigândŭ: „Ce, nicĭ mă carŭ unŭ paharŭ de rachiu nu vreţĭ se-mĭ daţĭ?“

Totŭ într'o astfelŭ de adunare, când numai de abia începuse apostolulŭ a vorbi, strigă unŭ beţivŭ: „Nu îlŭ ascultaţĭ! elŭ ne îmbată cu vorbe góle!“

In timpulŭ de faţă vorŭ sĕ pue capĕtŭ beţiei, aducênd'o în combinare cu codicele penalŭ. Dér de óre ce, pe omŭ în beţiă nu-lŭ póte nimenĭ trage la rĕspundere pentru faptele sale, vorŭ sĕ-lŭ facă responsabilŭ, că fiindŭ încă trézŭ, s'a apucatŭ sĕ bea. Cu greu sĕ póte însĕ afla o basă juridică pentru o astfelŭ de lege: căcĭ décă a devenitŭ beţia maniă — şi numai de astfelŭ de beţiă póte sĕ fiă vorba — décă inculpatulŭ se află într'o stare, în care nu póte da contŭ de faptele sale, atuncĭ îlŭ poţĭ pedepsi totŭ aşa de greu, ca pe unulŭ ce pătimesce de cleptomaniă séu de piromaniă.

*Dr. M.-g-r.*

---

## SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BERLINŬ, 22 Aprilie. — Camera deputaţilorŭ a întratŭ erĭ în desbaterea proiectului bisericescŭ. Gneist propuse sĕ se desbată în comisiune. Windthorst cetì o declaraţiune de cuprinsul că centrulŭ, în urma scrisorei Papei, acceptă proiectulŭ precum l'a alcătuitŭ camera seniorilorŭ. Virchov combătŭ proiectulŭ, ér Bismarck intervenì pentru proiectŭ punêndŭ cestiunea de cabìnetŭ. Desbaterea s'a amânatŭ pe adĭ.

PARISŬ, 22 Aprilie. — Unŭ comisarŭ specialŭ francesŭ la gara Pagny a fostŭ, precum se dice, sedusŭ prin vicleşugŭ în localitate, atacatŭ de agenţĭ poliţienescĭ germanĭ şi dusŭ la Metz, unde casulŭ a produsŭ iritaţiune.

BERLINŬ, 22 Aprilie. — Cousiliulŭ federalŭ a primitŭ legea pentru împrumutŭ şi creditulŭ suplimentarŭ. Bugetulŭ cere 172 milióne mai alesŭ pentru scopurĭ militare.

---

## DIVERSE.

**Despre pleşuviă.** — Capetele pleşuve devinŭ o trăsură din ce în ce mai bătătóre la ochĭ a civilisaţiunii moderne, dice „Phrenological Jurnal“. Acestŭ fenomenŭ trebuesce atribuitŭ, fără 'ndoială, activităţii nervóse ce caracteriséză timpulŭ nostru, căcĭ elŭ este vĕdutŭ cu deosebire în centrurile marĭ de poporaţiune, unde comerţulŭ şi cultura intelectuală ajungŭ la gradulŭ celŭ mai inaltŭ. In acele centrurĭ, jumătate din bărbaţii de patrudecĭ anĭ este mai multŭ séu mai puţinŭ pleşuvă, şi încâtŭ privesce femeile de aceeaşĭ vêrstă, suntŭ mai numeróse acelea carĭ, desfăcute de pĕrulŭ streinŭ, ar putea sĕ arate pe craniulŭ lorŭ ceea-ce Scriptura numesce „gloria« lorŭ. Uniĭ fisiologiştĭ mergŭ până a afirma, că nu e departe timpulŭ, când Englesii, Francesii, Germanii şi Americanii vorŭ fi aprópe toţĭ pleşuvĭ.

Căderea pĕrului îşĭ are mai totdéuna causa sa în o nutriţiune necomplectă a foliculei pilóse, şi acéstă anemie locală póte sĕ se datorescă unorŭ cause numeróse. In unele casurĭ, spre pildă în frigurile tifoide, se produce imediatŭ, şi vedĭ di cu di cum se manifestéză pleşuvia; dér de ordinarŭ atuncĭ papilele nervóse ale pielei pĕróse, a cărei neacţiune adusese acea lipsă de nutriţiune, îşĭ recapătă repede energia proprie, şi pĕrulŭ cresce érăşĭ. Unele boale de piele, aceea, eczema, erysipela, potŭ de asemenea sĕ determine o pleşuviă timpurară séu permanentă. In generalŭ orĭ ce micşoréză energia constituţională este de natură a rări pĕrulŭ. Adesea se vedŭ femei, carĭ îşĭ nutrescŭ copii, că devinŭ mai multŭ séu mai puţinŭ pleşuve în timpulŭ periodei alăptării, şi carĭ n'au trebuinţă de câtŭ de puţină odihnă, de câteva tonice şi de o alimentare întăritóre pentru a-şĭ recăpăta pĕrulŭ. Cu tóte acestea, nu se pare că pleşuvia vĕrstei este necesarmente asociată cu slăbire simţitóre a forţelorŭ vitale. In fórte multe casurĭ este o particularitate ereditară, care se ivesce pe la vêrsta de 35 până la 40 anĭ şi se desvoltă gradatŭ.

Dér causa directă, — nesuficienţa de nutriţiune a pielei pĕróse — este totdéuna aceeaşĭ. Această nesuficienţă devine óre cum constituţională, aşa că bulbulŭ pilosŭ sfîrşesce prin a se desfiinţa cu desĕvêrşire; capitarele sale au dispărutŭ, însăşĭ folicula nu se mai marchează nicĭ prin cea mai mică depresiune pe pelea pĕrósă, şi asta îi şi dă acea lucire aşa de mare, că mulţĭ ómenĭ ar putea-o crede artificială.

In generalŭ se admite, că pleşuvia nu se ivesce câtŭ timpŭ pielea pĕrósă conţine o proporţiune îndestulătóre de ţesătură grasă; asta ar explica faptulŭ, că femeile nu'şĭ pierd aşa de timpuriu pĕrulŭ ca bărbaţii. Pe lângă têmple şi la regiunea posterióră a capului, la punctele unde se ataşază muşchii, se găsesce mai multă ţesătură grasă decâtŭ pe creştetulŭ capului, de aceea pĕrulŭ este încă desŭ prin acele părţĭ, pe cândŭ sinciputulŭ a rĕmasŭ pleşuvŭ.

Décă pierderile ţĕsăturii în grăsimea pielei pĕróse concurgŭ de a produce pleşuvia, atuncĭ se póte admite că orĭ ce tinde a 'i păstra consistenţa normală trebue sĕ se ajute la pĕstrarea pĕrului. Trebuesce decĭ sĕ se îngrijéscă acea ţĕsătură, când dă semne de bólă, şi mai alesŭ de pityriasis, care se manifestéză prin formarea de epidermă a unorŭ solsuleţĭ asemĕnătorĭ tărîţei ce se numesce de obisnuitŭ mătréţă. Acéstă mătréţă se póte opri, şi precauţiunea póte sĕ fiă de ajunsŭ pentru a împedica căderea pĕrului.

**Unŭ ginere de o sută de anĭ.** — Acestŭ tipŭ rarŭ e părintele Iohn White, preotŭ reformatŭ din Greenwend în America. Iohn Withe e preotulŭ Negrilorŭ din acelŭ oraşŭ. După ce a propovĕduitŭ credinţa creştinéscă în timpŭ de 85 anĭ şi a îngropatŭ, cu multe lacrimĭ, douĕ soţii, a luatŭ acum o a treia, pe d-şóra Edie Smith, în vêrstă de 65 anĭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşiann.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

**Cursulŭ la bursa de Viena**

din 21 Aprilie st. n. 1887.

| | | | |
|---|---|---|---|
| Rentă de aurŭ (5%) | 102 25 | Bonurĭ croato-slavone | 104.50 |
| Rentă de hârtiă 5% | 88 75 | Despăgubire p. dijma de vinŭ ung. | 98.75 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare | 150.25 | Imprumutulŭ cu premiu ung. | 120.50 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) | 98.70 | Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului | 124 40 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune) | 127 20 | Renta de hârtiă austriacă | 81 60 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune) | 116 — | Renta de arg. austr. | 82.60 |
| Bonurĭ rurale ungare | 105.— | Renta de aurŭ austr. | 113 — |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 104.25 | Losurile din 1860 | 134.25 |
| Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ | 104.50 | Acțiunile băncei austro-ungare | 876 — |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 104.25 | Act. băncei de creditŭ ung. | 288.— |
| Bonurĭ rurale transilvane | 104 40 | Act. băncei de creditŭ austr. | 284.10 |
| | | Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ | 5.96 |
| | | Napoleon-d'orĭ | 10 04 |
| | | Mărcĭ 100 imp. germ. | 62 20 |
| | | Londra 10 Livres sterlinge | 126.85 |

**Bursa de Bucurescĭ.**

Cota oficială dela 8 Aprilie st. v. 1887.

| | Cump. | vênd. |
|---|---|---|
| Renta română (5%). | 89½ | 90½ |
| Renta rom. amort. (5%) | 94— | 95— |
| » convert. (6%) | 86— | 87— |
| Impr. oraș. Buc. (20 fr.) | 35½ | 36½ |
| Credit fonc. rural (7%) | 102¾ | 103— |
| » „ „ (5%) | 86½ | 87— |
| » » urban (7%) | 99¼ | 100— |
| » » » (6%) | —— | —— |
| » » » (5%) | 83¼ | 84¼ |
| Banca națională a României 500 Lei | —— | —— |
| Ac. de asig. Dacia-Rom. | —— | —— |
| « » » Națională | —— | —— |
| Aurŭ contra bilete de bancă | 16.75 | 17.— |
| Bancnote austriace contra aurŭ. | 2.00 | 2.01 |

**Cursulu pieței Brașovŭ.**

din 22 Aprilie st. n. 1887.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 8.50 | Vênd. | 8.53 |
| Argint românesc | » | 8.45 | » | 8.49 |
| Napoleon-d'orĭ | » | 9.97 | » | 10.02 |
| Lire turcescĭ | » | 11.41 | » | 11.44 |
| Imperialĭ | » | 10.41 | » | 10.44 |
| Galbenĭ | » | 5 91 | » | 5.95 |
| Scrisurile fonc. »Albina« 6% | » | 101.— | » | 102.— |
| „ » „ 5% | „ | 98.— | » | 99.— |
| Ruble Rusescĭ | » | 112.— | » | 113.— |
| Discontulŭ | » | 7—10% pe anŭ. | | |



# Mersulŭ trenurilorŭ

**Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.**

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

**Predealŭ-Budapesta**

| | Trenŭ de persóne | Tren accelerat | Trenŭ omnibus | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|---|
| Bucurescĭ | — | — | — | 7.30 |
| Predealŭ | — | — | — | 1.14 |
| | — | — | — | — |
| Timișŭ | — | — | — | 1.45 |
| Brașovŭ | — | — | — | — |
| | 7.47 | — | 4.16 | 2.32 |
| Feldióra | 8.24 | — | 5.02 | — |
| Apatia | 8 51 | — | 5.43 | — |
| Agostonfalva | 9.14 | — | 6.15 | — |
| Homorodŭ | 9.51 | — | 7.06 | — |
| Hașfaleu | 11.03 | — | 8.52 | — |
| Sighișóra | 11.29 | — | 9:19 | — |
| | 11.26 | — | 9.31 | — |
| Elisabetopole | 12 00 | — | 10.16 | — |
| Mediașŭ | 12.29 | — | 10.57 | — |
| Cópsa mică | 12.44 | — | 11.19 | — |
| | | | 11.31 | |
| Micăsasa | 1.05 | — | 11.52 | — |
| Blașiu | 1.34 | — | 12.31 | — |
| Crăciunelŭ | 1.46 | — | 12.48 | — |
| Teiușŭ | 2.09 | — | 1.22 | — |
| Aiudŭ | 2.39 | — | 2.18 | — |
| Vințulŭ de susŭ | 3.01 | — | 2.48 | — |
| Uióra | 3.08 | — | 2 56 | — |
| Cucerdea | 3.14 | — | 3 64 | — |
| Ghirișŭ | 3.53 | — | 4.51 | — |
| Apahida | 5.10 | — | 5 28 | — |
| Clușiu | 5.30 | — | 5 56 | — |
| | — | 6.03 | — | 8.00 |
| Nedeșdu | — | 6.21 | — | 8.36 |
| Ghirbĕu | — | — | — | 9.02 |
| Aghirișŭ | — | — | — | 9.32 |
| Stana | — | — | — | 10.11 |
| Huiedinŭ | — | 7.14 | — | 10.5[illegible] |
| Ciucia | — | 7.43 | — | 12 16 |
| Bucia | — | — | — | 12.50 |
| Bratca | — | — | — | 1.21 |
| Rév | — | 8.22 | — | 2.02 |
| Mezŏ-Telegd | — | 8.48 | — | 3.06 |
| Fugyi-Vásárhely | — | — | — | 3.38 |
| Várad-Velințe | — | — | — | 3.54 |
| Oradia-mare | — | 9.13 | — | 4.05 |
| | — | 9.18 | 10.55 | 4.50 |
| P. Ladány | — | 10.38 | 1.23 | 7.28 |
| Szolnok | — | 12.20 | 3.24 | — |
| Buda-pesta | — | 2.15 | 10.05 | — |
| Viena | — | — | 2.15 | — |
| | — | 8.00 | 6.05 | — |

**Budapesta—Predealŭ**

| | Trenŭ de pers. | Tren accelerat | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|---|---|
| Viena | 11.10 | — | — | — | — |
| Budapesta | 7.40 | 2.— | 3.10 | 6.20 | 8.00 |
| Szolnok | 11.05 | 3.58 | 7.38 | 9.34 | 11.40 |
| P. Ladány | 2 02 | 5.28 | 5 40 | 11.26 | 2.31 |
| Oradea mare | 4.12 | 6.58 | 9.14 | 1.38 | — |
| Várad-Velencze | — | — | 9.24 | 2 06 | — |
| Fugyi-Vásárhely | — | — | 9 41 | 2 17 | — |
| Mezŏ-Telegd | — | 7.33 | 10.19 | 2.40 | — |
| Rév | — | 8.04 | 11.38 | 3.24 | — |
| Bratca | — | — | 12.18 | 3.47 | — |
| Bucia | — | — | 12.54 | 4.07 | — |
| Ciucia | — | 8.58 | 1.57 | 4.33 | — |
| Huiedin | — | 9.28 | 3.11 | 5.15 | — |
| Stana | — | — | 3.40 | 5.34 | — |
| Aghiriș | — | — | 4.15 | 5.55 | — |
| Ghirbĕu | — | — | 4.36 | 6.07 | — |
| Nedeșdu | — | — | 4.58 | 6.24 | — |
| Clușiu | — | 10.28 | 5.26 | 6.43 | — |
| | 11.00 | — | — | — | 7.08 |
| Apahida | 11 19 | — | — | — | 7.36 |
| Ghiriș | 12 30 | — | — | — | 9.06 |
| Cucerdea | 1.01 | — | — | — | 9.53 |
| | 1.06 | — | — | — | 10.— |
| Uióra | 1.13 | — | — | — | 10.09 |
| Vințulŭ de susŭ | 1.20 | — | — | — | 10.19 |
| Aiudŭ | 1 41 | — | — | — | 10.48 |
| Teiușŭ | 2.00 | — | — | — | 11.14 |
| Crăciunelŭ | 2.35 | — | — | — | 12.12 |
| Blașŭ | 2.48 | — | — | — | 12.30 |
| Micăsasa | 3.20 | — | — | — | 1.12 |
| Copșa mic. | 3 36 | — | — | — | 1.32 |
| Mediașŭ | 4.00 | — | — | — | 2.18 |
| Elisabetopole | 4.35 | — | — | — | 3.03 |
| Sigișóra | 5.12 | — | — | — | 3.49 |
| Hașfaleu | 5.37 | — | — | — | 4.28 |
| Homorod | 7.02 | — | — | — | 6.16 |
| Agostonfalva | 7.43 | — | — | — | 7.06 |
| Apatia | 8.11 | — | — | — | 7.46 |
| Feldióra | 8.41 | — | — | — | 8.25 |
| Brașovŭ | 9.21 | — | — | — | 9.15 |
| | — | — | 1.55 | — | — |
| Timișŭ | — | — | 2.53 | — | — |
| Predealŭ | — | — | — | — | — |
| | — | — | 3.28 | — | — |
| Bucurescĭ | — | — | 9.35 | — | — |

**Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta**

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne |
|---|---|---|---|
| Teiușŭ | 11.24 | — | 2.40 |
| Alba-Iulia | 11.39 | — | 3.14 |
| Vințulŭ de josŭ | 12.30 | — | 4.22 |
| Șibotŭ | 12.52 | — | 4.50 |
| Orăștia | 1.01 | — | 5.18 |
| Simeria (Piski) | 2.03 | — | 5.47 |
| Deva | 2 52 | — | 6.35 |
| Branicĭca | 3.23 | — | 7.02 |
| Ilia | 3.55 | — | 7.28 |
| Gurasada | 4.08 | — | 7.40 |
| Zam | 4.25 | — | 8.11 |
| Soborșin | 5.30 | — | 8.46 |
| Bĕrzova | 5.56 | — | 9.33 |
| Conopŭ | 6.27 | — | 9.53 |
| Radna-Lipova | 6.47 | — | 10.27 |
| Paulișŭ | 7.28 | — | 10.42 |
| Gyorok | 7.43 | — | 10.58 |
| Glogovațŭ | 7.59 | — | 11.25 |
| Aradŭ | 8.28 | — | 11.39 |
| Szolnok | 8 42 | — | 4.52 |
| | — | — | 5.12 |
| Budapesta | — | — | 8.20 |
| Viena | — | — | 6.05 |

**Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.**

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|
| Viena | 11.10 | 12.10 | — |
| Budapesta | 8.20 | 9.05 | — |
| Szolnok | 11.20 | 12.41 | — |
| | 4.10 | 5.45 | — |
| Aradŭ | 4.30 | 6.— | 7.04 |
| Glogovațŭ | 4 43 | 6.13 | 7.22 |
| Gyorok | 5 07 | 6.38 | 7.58 |
| Paulișŭ | 5.19 | 6.51 | 8 17 |
| Radna-Lipova | 5.41 | 7.10 | 8 36 |
| Conopŭ | 6 09 | 7.37 | — |
| Bêrzova | 6 28 | 7.55 | — |
| Soborșin | 7 25 | 8.42 | — |
| Zam | 8 01 | 9.12 | — |
| Gurasada | 8 34 | 9.41 | — |
| Ilia | 8.55 | 9.[illegible]8 | — |
| Branicĭca | 9.19 | 10.17 | — |
| Deva | 9.51 | 10 42 | — |
| Simeria (Piski) | 10.35 | 11 07 | — |
| Orăștiă | 11.11 | 11.37 | — |
| Șibotŭ | 11.43 | 12.— | — |
| Vințulŭ de josŭ | 12 18 | 12.29 | — |
| Alba-Iulia | 12.36 | 12.46 | — |
| Teiușŭ | 1.29 | 1.41 | — |

**Aradŭ-Timișóra**

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne | Trenu mixt |
|---|---|---|---|
| Aradŭ | 5.48 | — | 6.05 |
| Aradulŭ nou | 6.19 | — | 6.33 |
| Németh-Ságh | 6.44 | — | 6.58 |
| Vinga | 7.16 | — | 7.29 |
| Orczifalva | 7.47 | — | 7.55 |
| Merczifalva | — | — | — |
| Timișóra | 9.02 | — | 9.08 |

**Simeria (Piski). Petroșenĭ**

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus | Trenŭ mixt |
|---|---|---|---|
| Simeria | 11.25 | — | 2.42 |
| Streiu | 11.58 | — | 3.25 |
| Hațegŭ | 12.46 | — | 4 16 |
| Pui | 1.37 | — | 5.11 |
| Crivadia | 2.24 | — | 5.58 |
| Banița | 3.05 | — | 6.40 |
| Petroșenĭ | 3.37 | — | 7.12 |

**Timișóra-Aradŭ**

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|
| Timișóra | 6.25 | — | 5.00 |
| Merczifalva | — | — | — |
| Orczifalva | 7.46 | — | 6.32 |
| Vinga | 8.15 | — | 7.02 |
| Németh-Ságh | 8.36 | — | 6.23 |
| Aradulŭ nou | 9.11 | — | 8.01 |
| Aradŭ | 9.27 | — | 8.17 |

**Petroșenĭ—Simeria (Piski)**

| | Trenŭ de pers. | Trenŭ omnibus | Trenŭ mixt |
|---|---|---|---|
| Petroșenĭ | 10 07 | — | 6.10 |
| Banița | 10 48 | — | 6.53 |
| Crivadia | 11.25 | — | 7 37 |
| Pui | 12.05 | — | 8.20 |
| Hațegŭ | 12.42 | — | 9.01 |
| Streiu | 1.22 | — | 9.52 |
| Simeria | 1.53 | — | 10.31 |

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ